

ACPV, UPV I ENV, DAVANT LA CELEBRACIÓ DE LA BATALLA D'ALMANSA

Un 25 d'abril actiu

Diverses —poques— entitats nacionalistes de caràcter cultural i polític tenen a punt els seus programes de cara al 25 d'abril, data en què el País Valencià va haver de renunciar al seu règim foral davant la victòria dels borbons a Almansa. Enguany, Acció Cultural del País Valencià perd l'exclusiva de la soledat organitzativa i se li afegeixen els actes d'Unitat del Poble Valencià i d'Esquerra Nacionalista Valenciana, això sí, per separat.

UPV, segons ens ha informat el seu portaveu acreditat, Enric Capilla, ha previst alguns actes culturals i la concessió d'un guardó amb el nom Premi Alliberament Nacional. «Els col·lectius de València ciutat —ha referit Capilla— donaran aquest premi a persones o entitats que han lluitat per la seua nació. El premi té dues vessants: la nacional i la internacional, és a dir, de tots els Països Catalans i totes les nacions del món. Amb aquest acte, que se celebrarà el dia 27 per la nit, i altres com la Nit del Roc, el dia 23, i una concentració al Port de Dénia, el dia 24, pensem donar al 25 d'abril d'enguany tota una tasca de reivindicacions actuals. O siga, basant-se en el fet històric, plantejar temes de la situació actual del país, com el problema dels

La celebració del 25 d'abril d'enguany adquireix un relleu important pel fet d'emmarcar-se en una commemoració major: el 750 aniversari de la fundació del País Valencià.

Esther Roig

cítrics, la manca de normalització lingüística, etc». La Nit del Roc d'UPV per als joves tindrà lloc a la Xara (la Marina Alta) i comptarà amb les actuacions de Remigi Palmero, Trull i Inflamables.

Pel que fa a ENV, aquest és el primer any que commemora la data, com a mínim més públicament. Els d'ENV han preparat un cicle de conferències a càrrec del personal de la Tertúlia de l'Hotel Inglés. Segons el seu secretari general, Xavier Marí, la unitat de les diferents entitats culturals i polítiques davant el 25 d'abril no té per què ser una realitat. «Nosaltres —ens ha dit— hem intentat no coincidir amb el programa de la UPV, perquè no volem competir amb ningú. La unitat davant

el 25 d'abril ha d'anar en accions molt concretes, però la data ha de ser interpretada com cadascú vulga. Nosaltres sí que hem celebrat alguns actes en altres 25 d'abril, el que passa és que han estat silenciats, perquè som com una berruga, els *blaveros* d'esquerra, una cosa així com una guinda per utilitzar quan faça falta. Aquesta volta ho hem volgut celebrar amb més moguda, involucrant-hi més gent, per això és més notori».

Per un altre costat, ACPV, que anualment ha celebrat el 25 d'abril, s'ha plantejat l'aniversari de la batalla d'Almansa no com un acte espectacular sinó com una multiplicació d'actes i setmanes culturals pertot arreu de les comarques valencianes. Segons Vicent Sansano, un dels organitzadors, ACPV ha volgut fer d'aquesta data «una clara afirmació de voluntat de futur i d'unitat entre les terres que parlem la mateixa llengua. Aquest és per a nosaltres l'únic sentit possible del 750 aniversari».

Entre els actes prevists per ACPV cal destacar l'encontre d'estudiants valencians de BUP i FP a Poblet, on reposen les despulles del rei Jaume I; les setmanes culturals de Benetússer, Pe-

dreguer, Picassent, Petrer, el Campello i Artana; com també una vintena de conferències a realitzar en la ciutat de València i dos centenars llargs, arreu del País Valencià, de col·loquis, representacions teatrals, projeccions de ví-

deo,... la llista dels quals encara no s'ha tancat.

Amb tot, enguany, el 25 d'abril se'ns presenta ple de suggerències que ens recorden que tenim 750 anys a pesar del 25 d'abril o del 18 de juliol. □

ANGELINA GARCÍA, NOU MATERIAL HISTÒRIC

«Almansa no era una simple batalla»

La historiadora Angelina Garcia, després de la publicació «Els Vives: una família de jueus valencians», està a punt d'acabar un altre llibre sobre els fets que envoltaren aquell 25 d'abril mític de 1707: «Maulets i botiflers».

P. Cubillos

—**D'**on ha arrellegat els materials del seu pròxim llibre?

—Una bona part de la documentació del llibre l'he tret de l'Arxiu del Vaticà, de les cartes dels nuncis enviades en aquell temps al Vaticà, on explicaven les coses que passaven.

—*¿El Vaticà va tenir una intervenció directa en la Batalla d'Almansa?*

—No, intervenció no, perquè en una guerra civil, com va ser allò, el clero estava dividit: els nobles amb els botiflers i el poble menut amb els maulets. El clero és part de la societat, i, per tant, adopta les seues posicions.

—*Però el clero sempre ha estat on estaven els vencedors...*

—Sí, la majoria era clero borbònic, per exemple els jesuïtes. Però mira, fins ara, tots els estudis realitzats sobre el breu divuit nostre han estat fets des de la perspectiva borbònica, i el meu està fet des del punt de vista dels àustries. Aleshores descobrim que hi ha un sector considerable del clero al costat dels maulets.

—*Vista des dels documents que vostè té, aquella batalla mítica, ¿s'ha desvirtuat molt?*

—Sí, ha estat desvirtuada per la part borbònica, perquè la cosa decisiva era el triümf. Vist des d'un punt de vista neutral, Almansa significa, per a la guerra d'Europa entre Anglaterra i

França, de la qual nosaltres som l'apèndix, que els aliats ja no donen diners al pretendent austríac. No era una simple batalla com nosaltres hem cregut sempre, sinó que internacionalment suposa un revés terrible per a l'arxiduc.

—*Els ulls d'Europa estaven posats en Almansa.*

—Clar, i per això els nostres líders

com Basset, Tàrraga i Nebot són apartats o passen a un segon terme en les tropes austríaques. Pensa que a València hi ha documents que criden ¡Visca Basset! abans que s'invocara el nom de Carles III, i això era molt perillós per a l'esfera europea, que s'hi jugava molt més.

—*A banda d'això, ¿ha desempolsat algun document social d'interès?*

—Hi ha la història d'una mauleta, la dona d'un polvorista, de cognoms castellans, que pateix una repressió bastant grossa. Està tancada durant dos anys en les torres de Serrans, on té un fill. Això indica com va ser la repressió de dura i la participació de moltes dones en aquella guerra, una participació molt activa.

—*¿Creu que hauria variat substancialment la història si la batalla la guanyen els que la van perdre?*

—Sí, però això en història no es diu. Ací s'estaven jugant les idees de la València mercantil, i si haguera guanyat l'austríac, València hauria tingut tots els mercats americans sense el perill anglès.

—*¿Es pot dir que hi va haver resistència, després de decidida la batalla?*

—Sí, moltíssima i organitzada, perquè els camins de Barcelona estan lliures —els camins de la muntanya— i Barcelona és el focus de resistència fins l'any 1714. De fet, hi ha alguna ordre que diu que a tot aquell que vulga tornar de Barcelona se li farà un repàs polític i podrà tornar a viure a València.

—*Una depuració. Si hi ha ordres vol dir que era molta la gent que se'n va anar, ¿no?*

—Molta, segons els documents. Hi ha testaments de gent que mor allà i reparteix els seus béns ací. N'eren molts perquè la majoria del poble estava a favor dels àustries.

—*Parle'm un poc de Basset, del comandant general Joan Baptista Basset.*

—Basset és l'heroi nacional i té un final de llegenda. Ell és represaliat pels mateixos austríacs, pels mateixos maulets. Segons les dades que tinc, el procés que se li fa té com a testimonis acusadors els mateixos maulets, i en cap moment no el deixen que Tàrraga i Nebot puguin testificar a favor seu.

—*¿I el poble què deia?*

—El poble, com sempre, ho sofreix. El problema de Basset segurament —dic segurament perquè no tinc cap document que ho assegure— va ser que havia promès que llevaria al poble totes les càrregues fiscals. I això no degué agradar als àustries, que necessitaven molts diners. I si damunt, Basset era un heroi, tot casa. □

Angelina Garcia.